

Raadscommissievoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	7
Onderwerp:	Beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR)
Datum:	22 augustus 2017
Portefeuillehouder:	dhr. N.L. Agricola
Decosnummer:	653
Informant:	Henk Nijkamp h.nijkamp@dalfsen.nl (0529) 488 269

Voorstel:

1. Het beleidsplan 'Integraal Beheer Openbare Ruimte' vast te stellen en daarmee te kiezen voor scenario 1;
2. kennis te nemen van het wegenbeheerplan en het beheerplan civiele kunstwerken;
3. de financiële dekking af te wegen bij de behandeling van de begroting 2018-2021.

Inleiding:

In het bestuursprogramma 2014-2018 is afgesproken dat er een beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zal worden opgesteld. Het beleidsplan beschrijft de lijnen waarlangs de gemeente, samen met gebruikers van de openbare ruimte zoals bewoners en bedrijven, de komende jaren de openbare ruimte in stand wil houden en ontwikkelen. Hierdoor ligt helder vast wat bestuur, organisaties en gebruikers mogen verwachten van het beheer van de openbare ruimte en hoe deze wordt ontwikkeld. De openbare ruimte is de buitenruimte die voor iedereen toegankelijk is en in eigendom en beheer is van de gemeente Dalfsen. Het vormt de woon-, leef-, werk- en recreatie-omgeving van velen en omvat zaken zoals wegen, civiele kunstwerken, groenvoorzieningen, straatmeubilair, speeltuinen en verlichting. Uw Raad stelt het beleidsplan vast. Gewenste kwaliteit is daarbij het uitgangspunt.

Argumenten:

1. Vaststelling van het beleidsplan

Het vast te stellen beleidsplan schetst een beeld van de prestaties, risico's en kosten rondom het beheer van de openbare ruimte. Het geeft inzicht in de huidige situatie en mogelijkheden vanuit het beheer. Dit eerste IBOR legt de integrale keuzes en werkwijze vast. De aan uw raad voorgestelde prestatie richt zich op het behoud van een duurzame, veilige, nette en groene leefomgeving als kernkwaliteit van de openbare ruimte.

1.1 Terug naar een verantwoord niveau

Tijdens de behandeling van de bezuinigingsvoorstellen in 2010 is o.a. besloten om over de periode 2011-2014 het budget voor 'regulier onderhoud' met € 40.000,- en 'groot onderhoud aan wegen' met € 400.000,- in stappen te verlagen, waardoor uiteindelijk vanaf 2014 € 440.000,- structureel minder budget beschikbaar was. Het overgrote deel van de wegen (>90%) had op dat moment, qua onderhoud status, een dusdanig hoog kwaliteitsniveau, dat het mogelijk werd geacht om hier (tijdelijk) op te bezuinigen.

Uit metingen over de periode van 2014-2016 blijkt dat de kwaliteit van het onderhoud van de openbare ruimte op het onderdeel 'wegen' langzaam verder terugloopt.

Wanneer hier niet wordt ingegrepen, zal het totaalpercentage aan 'goede' wegen rond 2020 afnemen tot rond de 80%.

1.2 Kwaliteitsniveau van nu en toename van het areaal

Tijdens analyse van alle cijfers, nodig voor het opstellen van het IBOR, is gebleken dat de gemeente Dalfsen een groot areaal aan openbare ruimte onderhoudt waarbij tot nu toe, over het geheel genomen, een goede kwaliteit werd geleverd. De conclusie van de steekproeven is dat de onderhoudskwaliteit van de openbare ruimte gemiddeld op 'B'-niveau ligt. Incidenteel komen lagere kwaliteiten voor, maar over het geheel genomen voldoet deze gemiddelde 'B' kwaliteit aan de ambitiekwaliteit zoals vastgelegd in diverse beheerplannen.

Het areaal van de gemeente groeit echter gestaag. Wijken zoals Westerbouwlonden II, de Nieuwe Landen I en II, Gerner Marke, De Koele Hoonhorst, Muldersveld en Oosterdalfsen zorgen sinds 2011 voor een forse toename van het areaal voor beheer en onderhoud. Beschikbare middelen zullen daarmee gelijke tred moeten houden om de gewenste kwaliteit te waarborgen.

1.3 Op naar de toekomst. Waarom dit scenario?

Op veel onderdelen in de buitenruimte is sprake van veroudering. (hoofdstuk 3.5, blz. 20)

Om uiteindelijke vervanging en of totale renovatie van deze onderdelen, zoals wegen, trottoirs, fietspaden en civiele kunstwerken (o.a. bruggen en duikers) zo lang mogelijk verantwoord uit te stellen is gedegen en doordacht onderhoud noodzakelijk. Dat door het bovenstaande de onderhoudskosten langzaam zijn gestegen en ook zullen blijven stijgen is een logisch gevolg.

Met het, in het beleidsplan, genoemde voorkeursscenario 1 (hoofdstuk 6.1 blz.29), geven we invulling aan de te leveren prestatie. Deze prestatie heeft de volgende kenmerken, te weten;

- behoud van de huidige kwaliteit van de (groene) openbare ruimte;
- weinig risico ten aanzien van veiligheid in de openbare ruimte;
- voorkomen van kapitaalvernietiging door slecht of geen onderhoud;
- een nette, aantrekkelijke, duurzame openbare ruimte die past bij het karakter van de gemeente Dalfsen;

- een kwaliteitsniveau waar inwoners over het algemeen tevreden over zijn.

Bovenstaande is vertaald naar de opgenomen tabel zoals hieronder weergegeven. Deze tabel staat voor scenario 1 en geeft aan welke, op beeldkwaliteit, gerichte prestatie indicatoren voor onderhoud worden nagestreefd.

De 'B' bij verhardingen staat voor het behoud van veiligheid en duurzaamheid en de 'C' voor de beeldkwaliteit (het aanzien van de verharding).

Scenario 1

Functiegebied	Inrichting	Onderhoud							
		Groen	Verharding	Verlichting	Spelen	Meubilair	Water	Civiele kunstwerken	Reiniging
Dorpcentra	Hoog	A	B/C	A	B	B	B	B	AB
Hoofdinfrastructuur	Basis / Hoog	A	B/C	B	B	B	B	B	AB
Begraafplaatsen	Hoog	A	B/C	B	B	B	B	B	AB
Woonwijken	Basis	B	B/C	B	B	B	B	B	AB
Bedrijventerreinen	Basis	B	B/C	B	B	B	B	B	AB
Recreatie en sport	Basis	B	B/C	B	B	B	B	B	AB
Maatschappelijk & dienstverlening	Basis	B	B/C	B	B	B	B	B	AB
Buitengebied	Basis	B	B/C	B	B	B	B	B	AB

1.4 Beheerplan wegen en civiele kunstwerken

Voor beide onderdelen zijn de beheerplannen geactualiseerd. Voor civiele kunstwerken waren tot nu toe alleen incidentele budgetten beschikbaar. Voor een duurzame en veilige instandhouding van deze kunstwerken is structureel budget benodigd. Net als eerder (oktober 2016) bij behandeling van het beleidsplan openbare verlichting door uw Raad is besloten, wordt voorgesteld om civiele kunstwerken integraal onderdeel uit te laten maken van de openbare ruimte en dus van het beleidsplan en het hiervoor benodigde budget eveneens te integreren in het totale budget voor IBOR.

Het wegenbeheerplan en het beheerplan civiele kunstwerken zijn als bijlage toegevoegd.

1.5 Monitoren en verantwoorden

Om te beoordelen of de onderhoudsprestaties binnen de totale openbare ruimte worden gerealiseerd, is monitoring noodzakelijk. Tot nu toe gebeurde dit incidenteel per vakdiscipline. Voorgesteld wordt twee keer per jaar de (beeld)kwaliteit te schouwen en de resultaten op te nemen in de 1e en 2e bestuursrapportage.

2. Financiële afwegingen

Niet alles is mogelijk. Met de beschikbare budgetten is het nodig om een aanpassing te maken. Daarom wordt het voorkeursscenario 1 voor onderhoudskwaliteiten voorgesteld, waarbij de duurzaamheid en veiligheid van wegen op B-niveau wordt onderhouden en het aanzien van de wegen wordt verlaagd naar C –kwaliteit

2.1 Beschikbaarheid budgetten

In de analyse (vergelijking van te leveren kwaliteit, areaal en beschikbaar budget met gemiddelde kengetallen) ten behoeve van het opstellen van het IBOR is geconstateerd dat momenteel structureel te weinig budget beschikbaar is om het areaal openbare ruimte op het (ambitie)niveau te onderhouden. Het tekort komt vrijwel geheel terecht bij het wegonderhoud en is hoofdzakelijk veroorzaakt door het bedrag (€ 440.000,-) dat de afgelopen paar jaar is bezuinigd.

2.2 Integrale afweging

Aangezien de gevraagde bedragen niet op zichzelf staan wordt voorgesteld een en ander af te wegen bij de behandeling van de begroting 2018 e.v. en hier ook het budget voor monitoring bij te betrekken. Voor de, in het beleid genoemde, uitwerking van het burgerparticipatiebeleid voor het integraal beheer van de openbare ruimte wordt nog geen aanvullend krediet gevraagd. Dit project wordt eerst nog

geëvalueerd. De uitkomsten daarvan zijn belangrijk voor het vervolg van dat proces en komen op een later moment in de besluitvorming.

Daarnaast worden voor de, in het beleid genoemde, buurtplannen en het invoeren van assetmanagement (risico gestuurd beheer) nog aparte projectvoorstellen opgesteld. Eventueel benodigde budgetten zullen daarin worden meegenomen.

Alternatieven:

1.1 Uiteraard zijn er ook alternatieve scenario's mogelijk.

In bijlage 3 van het beleidsplan worden enkele alternatieven geschetst (scenario's 2, 3 en 4), met de daarbij behorende voor- en nadelen. De keuze voor een bepaalde gewenste kwaliteit heeft uiteraard de nodige financiële gevolgen.

Duurzaamheid:

Voor het beheer van de openbare ruimte is gekozen voor de hoogst mogelijke graad van gecertificeerd duurzaam beheer. De gemeente werkt volgens de eisen van het productcertificaat 'Barometer Duurzaam Terreinbeheer' op het niveau goud. De barometer heeft als doelstelling om op een milieuverantwoorde manier het terreinbeheer van groen en verhardingen uit te voeren. Hierbij wordt gericht op:

- doelstellingen op verschillende milieuthema's als bestrijdingsmiddelen, meststoffen, zwerfafval, hondenpoep en strooizout;
- het bevorderen van het beheer gericht op natuurwaarden en dat ruimte biedt voor flora en fauna;
- inkoop van duurzame materialen en materieel en brandstoffen.

Financiële dekking:

Om de benoemde kwaliteitsambitie te realiseren wordt voorgesteld:

- het budget wegen vanaf 2018 met structureel € 270.000,- per jaar te verhogen;
- een structureel budget voor groot onderhoud kunstwerken van € 44.000 in de begroting op te nemen;
- een structureel budget voor monitoren van de openbare ruimte van €9.000 in de begroting op te nemen;
- deze middelen integraal af te wegen bij de behandeling van de begroting 2018-2021 in november van dit jaar.

Communicatie:

Het samen met gebruikers (bewoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven) vormgeven aan de openbare ruimte is uitdrukkelijk in de strategie opgenomen. Bij het opstellen van het plan IBOR is ook de gelegenheid aan een ieder geboden om een inbreng te leveren. Tijdens inloopbijeenkomsten in de vijf kernen is enerzijds uitleg gegeven over de openbare ruimte en de mogelijkheden en is anderzijds inbreng en mening gevraagd over de kwaliteit, verbeterpunten en wensen. De inwoners hebben daarbij uitdrukkelijk laten weten dat het behoud van de huidige kwaliteit gewenst was.

Vervolg:

Als het beleidsplan met een van de beschreven scenario's is vastgesteld, geeft dat richting aan het beheer van de openbare ruimte. De in het uitvoeringsplan opgenomen stappen om uitvoering aan het beleidsplan IBOR te geven, worden gezet

Bijlagen:

1. *Beleidsplan Integraal beheer Openbare ruimte*
2. *Wegenbeheerplan*
3. *Beheerplan civiele kunstwerken*

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

Loco-burgemeester,
N.L. Agricola

secretaris,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 22 augustus 2017, nummer 653;

overwegende dat de (groene) openbare ruimte een kernkwaliteit is. Een verzorgde, aantrekkelijke openbare ruimte past bij het karakter van de gemeente en bijdraagt aan het realiseren van de missie en (toekomst) visie;

gelet op de wettelijke zorgplicht voor de openbare ruimte;

gezien het beleidsplan integraal beheer openbare ruimte;

b e s l u i t :

1. het beleidsplan 'Integraal Beheer Openbare Ruimte' vast te stellen en daarmee te kiezen voor scenario 1;
2. kennis te nemen van het wegenbeheerplan en het beheerplan civiele kunstwerken;
3. de financiële dekking af te wegen bij de behandeling van de begroting 2018-2021

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 25 september 2017.

De raad voornoemd,

de plv. voorzitter,
ir. L.M. Nijkamp

de griffier,
drs. J. Leegwater